

2020-2021

T.C. İNKILAP TARİHİ ve
ATATÜRKÇÜLÜK

YENİ NESİL DERS NOTU

ETKİNLİK İÇERİKLİ

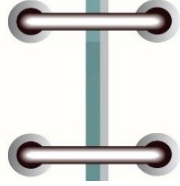
SORU DESTEKLİ

KAZANIM UYUMLU

Uzaktan Eğitim

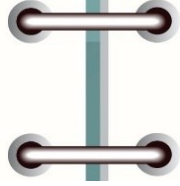

İSTİKLÂL MARŞI

**Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.**

**Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.**

Mehmet Âkif Ersoy

ÖNSÖZ

Değerli meslektaşlarım ve sevgili öğrenciler;

Son dönemlerde gördük ki LGS sorularında artık doğrudan bilgi yerine, yorumlama kabiliyetini ölçen sorular gelmektedir. **SosyalKampüs** ders notunu hazırlanırken bu önemli olay göz önünde bulunduruldu. Amacımız yalnızca akademik başarıyı artırmakla sınırlı değildi elbette. Bunun yanında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersini isteyerek ve severek öğrenmenizi sağlamak. Değerlerini ve tarihini bilen nesiller yetiştirmenin her Sosyal Bilgiler öğretmenin en büyük gayesi olduğunu biliyorum. Bu istek ve motivasyonla hazırlanan bu çalışmada;

Ders notları   Kazanım soruları   Pekiştirici etkinlikler   Sözlük

gibi bölümler yer almaktadır. Bu çalışmanın sınava hazırlık sürecinize katkı sunmasını dilerim.

Dokümanlarımız hakkında bilgi ve haber almak için **@sosyalkampuss** instagram sayfamızı takip etmenizi ve <http://www.altinkarne.com/> sitesine kayıt olmanızı tavsiye ederim.

Mustafa PETEK

Sosyal Bilgiler Öğrt. & Nartest Sosyal Bilgiler Yazarı

SANAYİ İNKILABI NEDİR?

Yeni buluşların üretime uygulanması ile üretimde insan ve hayvan gücünün yerini makineler almaya başladı. İnsan ve hayvan gücüne dayalı üretim tarzından makine gücüne dayalı üretim tarzına geçilmesine “**Sanayi İnkılabı**” denilmiştir.

- Avrupa'daki fabrikalarda seri bir şekilde, bol miktarda ve düşük fiyatla üretilen mallar, **Osmanlı pazarını** istila etti.
- Osmanlı esnaf ve zanaatkârları, Avrupalı üreticilerle rekabet edemediler. Bu durum zamanla **el tezgahlarının** ve **küçük atölyelerin** kapanmasına neden oldu.
- Osmanlı esnaf ve zanaatkârları, Avrupalı üreticilerle rekabet edemediler. Bu durum zamanla **el tezgahlarının** ve **küçük atölyelerin** kapanmasına neden oldu.

SANAYİ İNKILABI'NIN DÜNYADAKİ ETKİLERİ

Hammadde ve pazar ihtiyacı arttı.

Sömürgecilik rekabeti gelişti.

I. Dünya Savaşı'na zemin hazırladı.

Sanayi İnkılabı, ilk kez **İngiltere**'de 18. yüzyılın ikinci yarısında başladı.

KAZANIM SORUSU-1

Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı ile sanayileşen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç ettiler. Osmanlı pazarları Avrupa'dan gelen maliyeti düşük sanayi mallarıyla doldu. İnsanlar, ithal ürünleri satın almaya yöneldiler.

Buna göre Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) İşsiz insan sayısında azalma olmasına
- B) Küçük el tezgâhlarının sayısında artış yaşanmasına
- C) Devletin vergi gelirlerinin çok yüksek düzeye ulaşmasına
- D) Ülke topraklarının uluslararası açık bir pazara dönüşmesine

(MEB Ekim 2018) !

FRANSIZ İHTİLALİ NEDİR?

Fransa'da krallık rejiminde halka yönelik baskı ve eşitsizliğe dayalı toplum yapısı vardı. Halk, ekonomik sıkıntıların ve vergilerin ağırlığı altında eziliyordu. İngiltere ve Amerika'da hak ve özgürlükler konusunda yaşanan gelişmelerin de etkisiyle Fransız halkı mevcut düzeni değiştirmek için harekete geçti. (1789)

- İhtilalle birlikte hürriyet, eşitlik, adalet ve **milliyetçilik** gibi fikirler dünyaya yayıldı. Milliyetçilik fikri her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunu vurguluyordu.
- Milliyetçilik fikri Osmanlı Devleti gibi **çok uluslu** imparatorlukları olumsuz etkiledi. Milliyetçilik fikrinden etkilenen azınlıklar, Avrupalı devletlerin de kışkırtmasıyla **isyan** etmeye başladı.
- İsyanların etkisi devletin özellikle **Doğu Avrupa** ve **Balkan** topraklarında daha yıkıcı oldu. İsyanlar sonucunda Balkanlarda huzur bozuldu.

FRANSIZ İHTİLALİ'NİN DÜNYADAKİ ETKİLERİ

Yeni Çağ'ın sonu Yakın Çağ'ın başlangıcıdır.

Çok uluslu devletler yıkıldı, ulus devletler kuruldu.

I. Dünya Savaşı'nın siyasi sebebini oluşturur.

DEMOKRATİKLEŞME HAREKETİ

Osmanlı devlet adamları **milliyetçilik** fikri ile başlayan azınlık isyanlarını önleyebilmek için çeşitli çalışmalar yaptılar.

TANZİMAT FERMANI

Fermana göre halkın can, mal ve namus güvenliği sağlanacaktır. Vergi herkesin gelirine göre alınacaktır. Mahkemeler açık olarak yapılacak, rüşvet ve iltimas (kayıрма) önlenecektir. Ayrıca herkes kanun önünde eşit sayıldı.

İSLAHAT FERMANI

1856'da Avrupalı devletlerin de baskısıyla İslahat Fermanı adıyla yeni bir ferman yayınlandı. Bu fermanla azınlıkların hakları Müslümanlarla eşit hâle getirildi. Buna rağmen azınlık isyanları önlenemedi.

I. MEŞRUTİYET

Jön Türklere göre azınlık isyanlarının önlenmesi için bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, mecliste azınlıklara da temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi. Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası Kanun-ı Esasi ilan edilerek Meşrutiyet dönemi başladı.

II. MEŞRUTİYET

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın başlaması ve meclis ile Hükûmet arasındaki ilişkilerin bozulması üzerine padişah, meclisi kapattı. İttihat ve Terakki Partisinin baskıları sonucu II. Abdülhamit, 1908 yılında Meşrutiyet'i ilan ederek meclisi tekrar açmıştır.

Meşrutiyet yönetimi ile padişahın yetkileri kısıtlanmıştır. Halk sınırlı da olsa yönetime katılmış, çeşitli partiler kurulmuş ve seçimler yapılmıştır.

KAZANIM SORUSU-2

1789'da Fransız İhtilali sonucunda ortaya çıkan milliyetçilik fikri, içerisinde farklı ulusları barındıran imparatorluklarda birtakım sıkıntıların baş göstermesine neden olmuştur. Bazı Avrupalı devletlerin kışkırtmasıyla Osmanlı Devleti içerisinde bulunan Sırp, Rum, Bulgar gibi uluslar Osmanlıya karşı ayaklanmışlar ve bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. Buna karşılık milliyetçilik fikri, Türk ulusunu da etkilemiş ve Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında,

- I. Osmanlı Devleti'nin çok uluslu bir yapıya sahip olduğu
  - II. Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'ne karşı dostça tavırlar sergilediği
  - III. Milliyetçilik fikrinin Millî Mücadele'nin başarıya ulaşmasında etkili olduğu
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I.   B) I ve III.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

FİKİR AKIMLARI

Osmanlı devlet adamları dağılmayı önlemeye yönelik fikirler üretmeye ve çözüm yolları bulmaya çalıştılar. Böylece devletin parçalanıp dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları ortaya çıktı.

OSMANLILIK

Devletin sınırları içinde yaşayanları hangi din veya milletten olursa olsun kaynaştırarak bir Osmanlı milleti oluşturmayı amaçlar.

İSLAMCILIK

Müslümanların Osmanlı halifesinin etrafında toplanmasını savunan fikir akımıdır. Ümmetçilik de denilmektedir.

TÜRKÇÜLÜK

Bu akımın öncüleri Asya'da yaşayan tüm Türkleri Osmanlı yönetiminde birleştirmeyi amaçlayan bir düşünceyi hayata geçirmek istemişlerdir.

BATICILIK

Batı'nın bilim ve tekniğini, yönetim biçimini ve düşünce yapısını alarak Osmanlı Devleti'nin geri kalmışlıktan kurtarılmasını amaçlamıştır.

19. yüzyılın sonlarından itibaren ortaya atılan fikir akımları ve yenileşme çalışmaları sorunu çözemediği gibi toplum içindeki ayrılıkları da ortadan kaldırmaya yetmedi. (Milliyetçilik akımının etkisi)

KAZANIM SORUSU-3

Aşağıdaki tabloda 19. ve 20. yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için ortaya çıkan fikir akımlarıyla ilgili bilgiler verilmiştir.

I. OSMANLILIK

Hangi din ve ırktan olursa olsun Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları kaynaştırarak bir "Osmanlı milleti" oluşturmanın amaçlandığı bu akımla imparatorluğun bütünlüğünü sağlamak hedeflenmiştir.

II. İSLAMCILIK

Devleti kurtarmak için hangi milletten olursa olsun bütün Müslümanları halifenin etrafında toplamayı amaçlamıştır.

III. TÜRKÇÜLÜK

Devlet; dili, dini, soyu ve ülküsü bir olan topluma dayanarak ayakta durabilir. Bu nedenle Osmanlı Türklerine ulusal bilinç kazandırılmalıdır.

Bu bilgilere göre Müslüman olan Trablusgarp halkının 1911 yılında yapılan Trablusgarp Savaşı'nda İtalya'ya karşı Osmanlı Devleti'nin yanında yer alması bu akımlardan hangileriyle ilişkilendirilebilir?

A) Yalnız I.

B) Yalnız III.

C) I ve II.

D) II ve III.

(MEB Nisan 2019) !

SELANİK ŞEHRİNİN ÖZELLİKLERİ

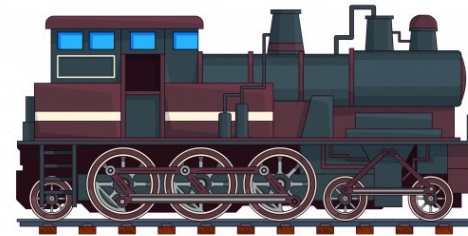
🔧 Türk, Rum, Bulgar, Sırp gibi birçok milletin bir arada yaşadığı bir şehirdir. (**TOPLUMSAL**)

🔧 Liman şehri olmanın yanında demir yolu ile Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi önemli şehirlere bağlanmaktadır. (**EKONOMİK**)

🔧 Avrupa'da çıkarılan gazete, dergi ve kitaplara kolay ulaşılabilir bir şehirdir. (**KÜLTÜREL**)

Şehirde farklı milletlerin bir arada yaşaması **çok uluslu** olduğunu gösterir.

Şehrin birçok Avrupa kenti ile demiryolu bağlantısının olması **ulaşım** alanında geliştiğini gösterir.

KAZANIM SORUSU-4

Selanik'in karışık sokak aralarında tatlı sürprizlerle karşılaşıldı; kâh yeşilliklerin arasında birdenbire denize açılan manzaralar, kâh çocuk sesleri ile Kur'an nağmelerinin taşıdığı sıbyan mektepleri, kâh muntazam vuruşlarla bakır veya demir döven çekiç seslerinin duyulduğu karanlık atölyeler, kâh kırlangıç yuvası gibi geçmişin birçok faciasını yaşamış yüksek evler... Bu şehrin dilleri ve dinleri farklı insanları, bu küçük tatlardan büyük mutluluklar çıkarmasını bilirdi.

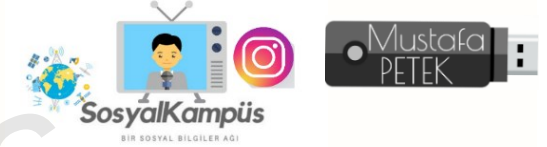
Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Selanik ve Milliyetçilik
- B) Selanik ve Milli Mücadele
- C) Selanik ve Kültürel Zenginlik
- D) Selanik'in Jeopolitik Konumu

(MEB Mart 2019) !

MUSTAFA KEMAL'İN EĞİTİM HAYATI

Mustafa'nın askerlikle ilgili hevesi, üniformalı subayları gördüğünde daha da artıyordu. (Sosyal çevrenin etkisi)

Mustafa, Selânik Askerî Rüştiyesinin giriş sınavına annesinden gizlice katılmış ve sınavı kazanmıştır. (Kararlı kişilik özelliği)

Manastır Askerî İdadisi'nde Fransız yazarların eserlerini okudu. (Milliyetçilik, eşitlik, özgürlük ve ulusal egemenlik kavramlarıyla tanıştı.)

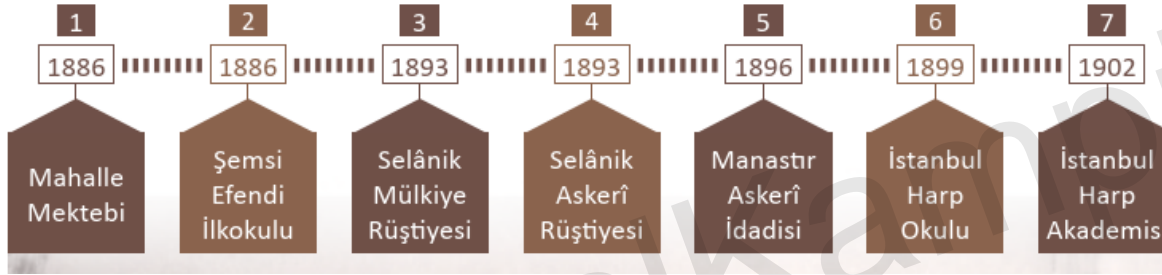
İdadi yıllarında arkadaşları ile okuldan kaçıp Türk- Yunan Savaşı'na katılmak istemiştir. (Vatansever kişilik özelliği)

Mustafa Kemal okul çağına geldiğinde annesi geleneksel eğitim veren mahalle mektebine, babası ise eğitimde yeni yöntemler kullanan bir okula başlamasını istiyordu.

(Osmanlı eğitim sisteminde birlik yoktur.)

Mustafa Kemal'in yabancı dil bilmesi yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesinin yolunu açmıştı. Böylece dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırladı.

MUSTAFA KEMAL'İN EĞİTİM HAYATI

Manastır Askerî İdadisinde sınıf arkadaşı Ömer Naci'nin etkisiyle edebiyata ve güzel konuşma sanatına da ilgi duymaya başladı. (Hitabet sanatı)

1899 yılında İstanbul'da bulunan Harp Okuluna başlayan Mustafa Kemal 1902'de teğmen rütbesiyle bu okuldan mezun oldu.

Başarılarından dolayı Harp Akademisine girmeye hak kazanan Mustafa Kemal, 1905 yılında Akademiden kurmay yüzbaşı rütbesiyle mezun oldu.

Mustafa Kemal, 1905'te kurmay yüzbaşı rütbesiyle ilk görev yeri olan Şam'daki 5. Orduya atandı.

Farklı şehirlerde okumuş olması ve bir subay olarak Osmanlı Devleti'nin farklı bölgelerinde görev yapması Mustafa Kemal'in bilgisini artırıp düşünce dünyasını geliştirdi.

Mustafa Kemal'de tarih sevgisinin oluşmasında Tarih Öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik Bey'in önemli rolü oldu.

KAZANIM SORUSU-5

“Selânik Mülkiye Rüştiyesinde iken mahallemizdeki Binbaşı Kadri Bey’in oğlu Ahmet askerî rüştiyeye (ortaokul) devam ediyor ve askerî üniforma giyiyordu. Onu gördükçe ben de böyle giyinmeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda subaylar görüyordum. Subay olmak için önce askerî rüştiyeye girmek gerektiğini anlıyordum. O sırada annem Selânik’e gelmişti. Askerî Rüştiyeye girmek istediğimi ona söyledim. Annem asker olmamı istemiyordu. Sınav zamanı ona sezdirmeden rüştiyeye giderek sınava girdim.”

Bu bilgiye göre Mustafa Kemal’in askerlik mesleğine ilgi duymasına aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Ailesi
- B) Çevresi
- C) Öğretmenleri
- D) Okuduğu kitaplar

KAZANIM SORUSU-6

Mustafa Kemal'in çocukluk ve gençlik döneminde geleneksel eğitim kurumlarının yanında askeri okullar ve Batı tarzı eğitim veren okullar da vardı. Bu durum kültür çatışmalarına neden oluyordu.

Bu bilgilere bakıldığında;

- I. Farklı anlayışlarda eğitim söz konusudur.
- II. Modern anlayışla hareket eden eğitim kurumları bulunmaktadır.
- III. Eğitimdeki farklılıklar toplumda kültürel birliğin sağlanmasını engelleyici bir etkiye sahiptir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR HAYATI

1

TÜRK DÜŞÜNÜRLER

Batı medeniyetinin örnek alınması gerektiğini savunan **Tevfik Fikret**'in bu yöndeki fikirleri, Mustafa Kemal üzerinde etkili olmuştur.

Mehmet Emin Yurdakul, eserlerinde vatan, millet ve millî birlik gibi kavramları yoğun bir şekilde işlemiştir.

2

YABANCI DÜŞÜNÜRLER

Montesquieu

Voltaire

J. J. Rousseau

Ziya Gökalp'ın fikirleri, özellikle cumhuriyetin ilk dönemlerinde, devletin kültür politikaları belirlenirken etkili olmuştur.

“Vatan Şairi” olarak tanınan **Namık Kemal**, eserlerinde vatan sevgisi ve hürriyet gibi konuları coşkunun bir şekilde işlemiştir.

Mustafa Kemal yukarıda verilen yabancı düşünürlerin eserlerinden özellikle **millî egemenlik, eşitlik, adalet ve insan hakları** gibi kavramları öğrenmiştir.

Mustafa Kemal “**Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.**” sözünü Rousseau’dan esinlenerek söylemiştir.

KAZANIM SORUSU-7

Manastır İdadisindeyken “Vatan ve Hürriyet” şairi olarak bilinen Namık Kemal’in eserleriyle tanışmış ve her fırsatta arkadaşlarıyla gizlice şairin eserlerini okumuşlardır. Şiirlerini ezbere bildiği Namık Kemal’den “Türk ulusunun yüzyıllardan beri beklediği ses” olarak bahsetmiştir. Mustafa Kemal, Tevfik Fikret için: “Ben inkılap ruhunu ondan aldım.” diye söz etmiş ve onun özgürlük, laiklik anlayışından esinlenmiştir. Yine milliyetçiliğinin önemli temsilcisi olarak gördüğü “Millî Şair” diye de tanınan Mehmet Emin Yurdakul, en sevdiği şairler arasında yer almaktaydı.

Buna göre dönemin yazar ve şairleri Mustafa Kemal’in daha çok hangi açıdan gelişimine katkıda bulunmuşlardır?

- A) Sanat anlayışı
B) Askeri deha
C) Düşünce dünyası
D) Lider kişilik

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

I. Dünya Savaşı'na Kadar Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatının Geçtiği Yerler

1. Şam (5. Ordu)

2. Selânik (3. Ordu)

3. İstanbul (Hareket
Ordusu)

4. Trablusgarp Savaşı

5. Balkan Savaşları

6. Sofya (Askeri Ataşeliği)

İlk görev yeri Şam 5. Ordu
Komutanlığı'dır.

Şam'da "Vatan ve Hürriyet"
adında gizli bir cemiyet kurdu.

1910'da orduyu temsilen
Picardie'de Manevralarına
katıldı. (Fransa)

Mustafa Kemal'in "Vatan ve Hürriyet Cemiyetini" kurması **teşkilatçılık**, **liderlik** ve **vatanseverlik** kişilik özelliklerinin varlığını gösterir. (Ülke sorunlarıyla yakından ilgilenmektedir.)

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI-2

1. 31 Mart Olayı

Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'da **meşrutiyet karşıtları** tarafından büyük bir isyan çıkarıldı.

İsyanı bastırmak için Selanik'te hazırlanan ve ismini Mustafa Kemal'in verdiği "**Hareket Ordusu**" kuruldu.

Hareket Ordusu İstanbul'a gelerek ayaklanmayı bastırdı. Böylece Meşrutiyet yönetimi korundu.

31 Mart Olayı Türk tarihinde mevcut rejime karşı çıkan **ilk** isyan hareketidir.

Mustafa Kemal, 31 Mart Olayı'ndan sonra subayların siyasete karışmasının doğru olmadığını vurguladı. (Ordunun siyasetten ayrılması gerektiğini düşünüyordu.)

Mustafa Kemal'in Meşrutiyete karşı çıkan ayaklanmayı bastırması; onun **Meşrutiyet yanlısı** olduğunu ve yenilikleri koruduğunu gösterir.

KAZANIM SORUSU-8

Mustafa Kemal, 31 Mart Vakası'ndan sonra subayların siyasete karışmasının tehlikelerini sezmişti. Subaylar arasında yayılan partilik düşüncesi orduda düzen ve disiplinin bozulmasına neden olmuştu. Mustafa Kemal bu durumun gelecekte, vatanın bekası için tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini belirtmişti. Bu nedenle ordunun siyasetten uzak durması gerektiği yönündeki düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmıştı. Nitekim Balkan Savaşları sırasında Mustafa Kemal'in öngörülleri gerçekleşmiş ve ordumuz büyük bir felaketle karşılaşmıştır.

Bu metinden Mustafa Kemal'in hangi kişisel özelliği çıkarılabilir?

- A) İleri görüşlülüğü
- B) Eğitimciliği
- C) İdealistliği
- D) Sabırlılığı

KAZANIM SORUSU-9

Osmanlı Devleti, 29 Ekim 1914 tarihinde I. Dünya Savaşı'na girdiğinde Mustafa Kemal Sofya'da askeri elçilik görevinde bulunuyordu. Bu olaydan sonra, Yarbay Mustafa Kemal, orduda daha faal (aktif) bir kıt'a hizmeti arzu etti ve bunu Aralık 1914'te Başkomutan vekili Enver Paşa'ya bir mektupla bildirdi: "Vatanın müdafaasında faal vazifelerden daha mühim ve yüce bir vazife olamaz. Arkadaşlarım muharebe cephelerinde, ateş hatlarında bulunurken ben Sofya'da ataşemiliterlik yapamam!" Bunun üzerine Yarbay Mustafa Kemal, Esat Paşa'nın komutasındaki 3. Orduya bağlı olarak Tekirdağ'da teşkil edilecek 19. Tümen komutanlığına atandı.

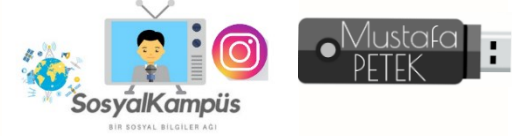
Yukarıda anlatılan parçadan yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal'in daha rahat bir görev varken kendini cephede görmek istemesi onun vatansever bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.
- B) Mustafa Kemal, vatana hizmet anlayışını geri hizmette değil bizzat savaşın yaşandığı yerde göstermek istemiştir.
- C) Mustafa Kemal'in bu mektubu; memleketi için benimsediği hayat felsefesini ortaya koyması yönünden önemli bir belgedir.
- D) Mustafa Kemal'in ilk askeri görev yeri 3. Orduya bağlı 19. Tümen Komutanlığı'dır.

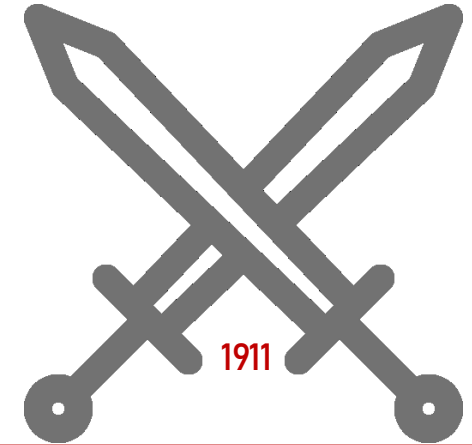
MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

2. Trablusgarp Savaşı

OSMANLI DEVLETİ

İTALYA

1911

Siyasi birliğini tamamlayan ve sanayisi hızla gelişen **İtalya**, sömürgeciliğe yöneldi.

İtalya, Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki toprağı olan **Trablusgarp**'a göz dikti. İtalya, 1911 yılı Eylül ayı sonunda Trablusgarp'ı işgal etti.

Mısır, İngiliz işgali altında olduğu için **karadan**, donanmanın yetersizliğinden dolayı da **denizden** Trablusgarp'a yardım gönderilemedi.

Mustafa Kemal'in de bulunduğu genç subaylar, gönüllü olarak bölgeye giderek buradaki yerli halkı örgütledirler. (**Teşkilatçılık** ve **vatanseverlik** kişilik özelliği)

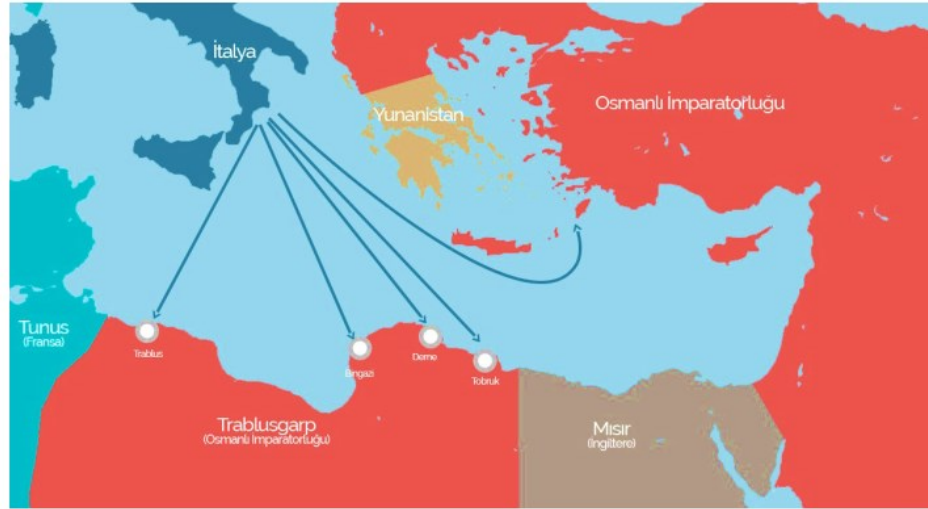
Trablusgarp Savaşı devam ederken **Balkanlarda** savaş çıktı. İki ateş arasında kalan Osmanlı Devleti, İtalya ile olan savaşını sonlandırmak zorunda kaldı.

Uşi Antlaşması (1912) ile Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı ancak Trablusgarp halkının dinî yönden Osmanlı halifesine bağlı kalması kabul edildi.

KAZANIM SORUSU-10

Aşağıda İtalya'nın Osmanlı toprakları üzerine yaptığı işgal girişimi ile ilgili haritaya yer verilmiştir.

Verilen harita incelendiğinde;

- I. İtalya'nın işgal hedefi olarak Trablusgarp topraklarını seçmesinde; ekonomik nedenler etkili olmuştur.
- II. İtalya Akdeniz'deki egemenlik sahasını genişletmek istemiştir.
- III. Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki varlığı son bulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

3. I. Balkan Savaşı

Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Bulgaristan ittifak yaparak 1912 yılı Ekim ayında Osmanlı Devleti'ne karşı saldırıya geçti ve böylece **I. Balkan Savaşı** başladı.

Osmanlı Devleti; Avrupa devletlerinin kışkırtması, **ordu içindeki çekişmeler** ve yine ordunun hazırlıksız olması gibi nedenlerle savaşta ağır bir yenilgi aldı.

Dört Balkan devletiyle Osmanlı Devleti arasında imzalanan **Londra Antlaşması** (30 Mayıs 1913) ile savaşa son verildi.

Midye-Enez hattının batısındaki Balkan toprakları -Edirne dâhil olmak üzere- kaybedildi. **Arnavutluk** bağımsızlığını elde etti.

Bâb-ı Âli Baskınını gerçekleştiren İttihat ve Terakki, savaşın sorumlusu olarak hükümeti göstererek yönetime el koydu.

Bulgaristan

Yunanistan

Sırbistan

Karadağ

Osmanlı Devleti

MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

4. II. Balkan Savaşı

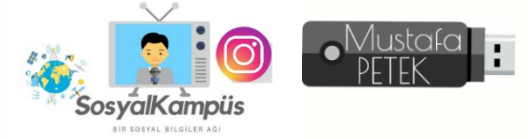
Balkan devletleri Osmanlı Devleti'nden aldıkları toprakları paylaşırken anlaşmazlığa düştüler. Savaşta en fazla toprağı **Bulgaristan** elde etmişti.

Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın ittifak halinde Bulgaristan'a saldırılarıyla **II. Balkan Savaşı** başladı.

Osmanlı Devleti de Bulgaristan'a karşı bir cephe açarak **Dimetoka, Kırklareli ve Edirne'yi** Mustafa Kemal'in de katkılarıyla geri aldı.

Mustafa Kemal'in Balkan Savaşları sırasında **Gelibolu'da** görev alması Çanakkale Boğazı'nı askeri açıdan ayrıntılı olarak incelemesini sağladı.

Balkanlardaki Osmanlı hâkimiyetinin sona ermesi üzerine burada yaşayan Türkler, azınlık durumuna düştü ve Anadolu'ya doğru **göç hareketi** başladı.

Yunanistan

Sırbistan

Karadağ

Romanya

Bulgaristan

KAZANIM SORUSU-11

Balkan Savaşları sonucunda Balkanlardaki Türk hâkimiyeti sona erdi. Kaybedilen Balkan topraklarından Anadolu'ya büyük bir göç dalgası yaşandı. Yunanistan ve Bulgaristan'da kalan Türklerin kültürel ve dinî hakları antlaşmalarla güvence altına alındı.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu'daki Türk nüfusu artmıştır.
- B) Balkanlarda Türk varlığı sona ermiştir.
- C) Osmanlı Devleti'nin sınırları daralmıştır.
- D) Balkanlarda Müslüman nüfus azalmıştır.

SÖZLÜK (KELİMELER)*Aklında Bulunsun!***AZINLIK NEDİR?**

Bir ülkede ayrı soydan veya inançtan olan ve sayıca az bulunan topluluk.

*Aklında Bulunsun!***TURANCILIK NEDİR?**

Dünyadaki bütün Türkleri tek bir bayrak altında toplama düşüncesine verilen isimdir.

*Aklında Bulunsun!***DİPLOMASİ NEDİR?**

1. Uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü.
2. Yabancı bir ülkede ve uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sanatı.

Arkadaşlar; bugün öğreneceğimiz kelimeler ve anlamları yukarıda yer almaktadır. Siz de farklı kelimeleri defterinize yazarak anlamlarını sözlükten araştırınız.

SÖZLÜK (KELİMELER)*Aklında Bulunsun!***ANTLAŞMA NEDİR?**

İki veya daha fazla devletin saldırmazlık, savaşta iş birliği vb. konularda kararlaştırdıkları ilkelere uygun davranmayı kabul etmeleri durumu, sözleşme.

*Aklında Bulunsun!***ATAŞEMİLİTER NEDİR?**

Bir ulusun yabancı ülkelerdeki elçiliklerinde görevli askerî uzman.

*Aklında Bulunsun!***BALKANLAR NERESİDİR?**

Balkan Yarımadası da denilen, Hırvatistan, Sırbistan, Slovenya, Karadağ, Makedonya, Bosna-Hersek, Arnavutluk, Romanya, Bulgaristan, Yunanistan ve Trakya'yı içine alan bölge.

Arkadaşlar; bugün öğreneceğimiz kelimeler ve anlamları yukarıda yer almaktadır. Siz de farklı kelimeleri defterinize yazarak anlamlarını sözlükten araştırınız.

SÖZLÜK (KELİMELER)*Aklında Bulunsun!***ÇOK YÖNLÜLÜK NEDİR?**

Bir kişinin farklı alanlarda yeteneğe sahip olması, faaliyet göstermesi.

*Aklında Bulunsun!***HİTABET NEDİR?**

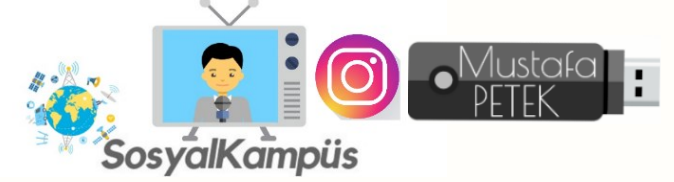
Etkili söz söyleme sanatı.

*Aklında Bulunsun!***TEŞKİLATÇILIK NEDİR?**

Bireyin bir hedef uğruna bir ortamda bir araya gelerek, hedefe yönelik çalışmalar yapması.

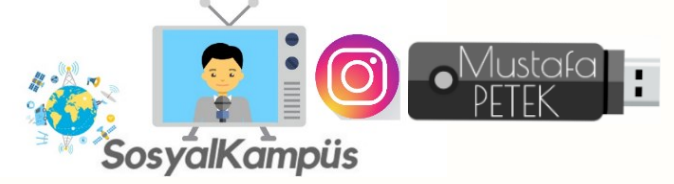
Arkadaşlar; bugün öğreneceğimiz kelimeler ve anlamları yukarıda yer almaktadır. Siz de farklı kelimeleri defterinize yazarak anlamlarını sözlükten araştırınız.

ETKİNLİK (DOĞRU/YANLIŞ)

Aşağıdaki cümlelerin başına cümlede verilen ifadeler doğruysa "D", yanlış ise "Y" yazınız.

AÇIKLAMALAR	D	Y
1- Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması, imparatorlukların dağılma sürecine girmesine yol açtı.		
2- Avrupalı devletler arasında başlayan sömürge yarışı ham madde ve pazar rekabetini artırdı ve artan bu rekabet I. Dünya Savaşı'na zemin hazırladı.		
3- Selanik şehrinin liman ve demir yoluna sahip olması; ekonomik olarak gelişimini olumsuz etkilemiştir.		
4- İslamcılık fikir akımı; devletin sınırları içinde yaşayanları hangi din veya milletten olursa olsun kaynaştırarak bir Osmanlı milleti oluşturmayı amaçlar.		
5- Mustafa'nın üniformalı subayları gördüğünde askerlikle ilgili hevesinin artması onun sosyal çevreden etkilendiğini gösterir.		
6- Selânik şehrinin çok uluslu yapısı, Mustafa Kemal'in farklı düşünce ve inançlara karşı saygılı olmasında, demokratik bir kişilik kazanmasında etkili olmuştur.		
7- Osmanlı Devleti'nde modern eğitim veren okulların yanı sıra medreseler, azınlık okulları ve yabancı okullar gibi eğitim kurumları da mevcuttu. Bu durum Osmanlı eğitim sisteminde birlik olduğunu kanıtlar.		
8- Mustafa Kemal'in Meşrutiyete karşı çıkan ayaklanmayı bastırması; onun Meşrutiyet yanlısı olduğunu ve yenilikleri koruduğunu gösterir.		

ETKİNLİK (KAVRAMLAR)

Aşağıda verilen açıklamalarda hangi kavramın belirtilmiş olduğunu işaretleyiniz.

Osmanlı Devleti'nde yabancılara verilen ekonomik, adli, idari vb. hak ve ayrıcalıklar.

MİLLİYETÇİLİK

KAPİTÜLASYON

MEŞRUTİYET

BATICILIK

Selanik şehrinde Türklerle birlikte Rum, Bulgar, Sırp, Yahudi ve Ermeni gibi milletler yaşamaktaydı.

ULUS DEVLET

MONARŞİK DEVLET

CUMHURİYET

ÇOK ULUSLU DEVLET

Mustafa Kemal, Trablusgarp'ta yerli halkı İtalyanlara karşı örgütlemiştir.

İLERİ GÖRÜŞLÜ

İNKILAPÇI

TEŞKİLATÇI

EVRENSEL

Mustafa Kemal'in, Askeri rüştiyede matematik; idadide hitabet, edebiyat, tarih; Harp Okulu ve Akademisinde siyasete ilgi duyması.

ÇOK YÖNLÜ

LİDERLİK

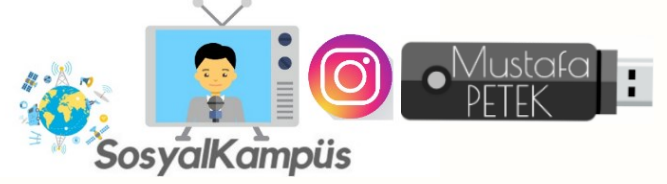
ASKERİ DEHA

CESARET

ETKİNLİK (HARİTA YORUMLAMA)

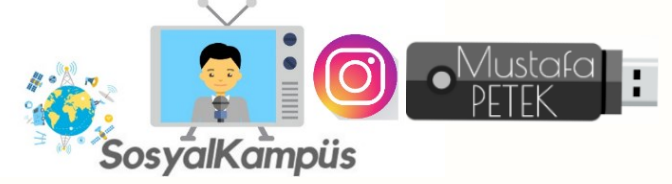
I. Balkan Savaşı öncesine ve sonrasına ait haritaları inceleyerek açıklamaları değerlendiriniz.

✓ - X

- I. Balkan Savaşı sonrasında Osmanlı Devleti'nin Sırbistan ile kara bağlantısı kalmamıştır.
- I. Balkan Savaşı sonrasında Balkanlarda yeni bir devlet kurulmuştur.
- I. Balkan Savaşı sonrasında Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki hâkimiyeti tamamen sona ermiştir.
- I. Balkan Savaşı sonrasında Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Bulgaristan'ın egemenlik sahası genişlemiştir.

ETKİNLİK (ÇIKARIM YAPMA)

Aşağıdaki metinde Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliklerinin vurgulandığını kutucuklara işaretleyiniz.

Conkbayırı'nın güneyindeki 261 rakımlı tepeden sahilin gözcülüğünü yapmakla görevli olan erlerin Conkbayırı'na doğru koşmakta, kaçmakta olduğunu gördüm. Niçin kaçuyorsunuz, dedim. Efendim düşman, dediler. Nerede? İşte, diye 261 rakımlı tepeyi gösterdiler. Düşmanın bir avcı hattı 261 rakımlı tepeye yaklaşmış ve rahatça ileriye doğru yürüyordu. Kaçan askere:

- Düşmandan kaçılmaz, dedim.
- Cephane kalmadı, dediler.
- Cephane yoksa süngünüz var, dedim.

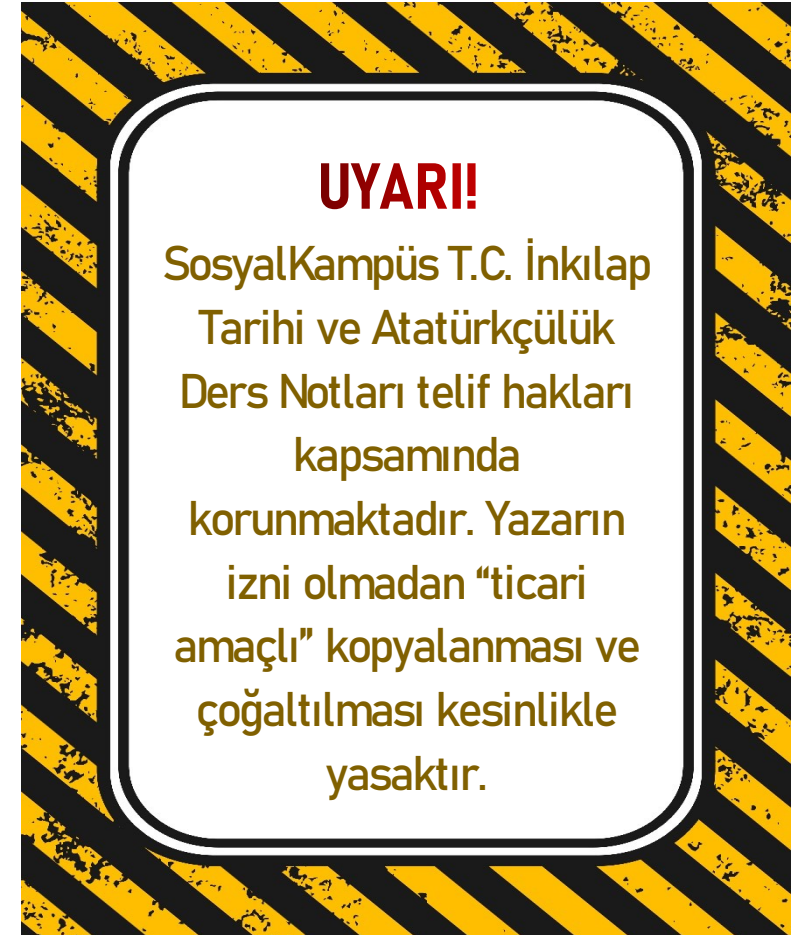
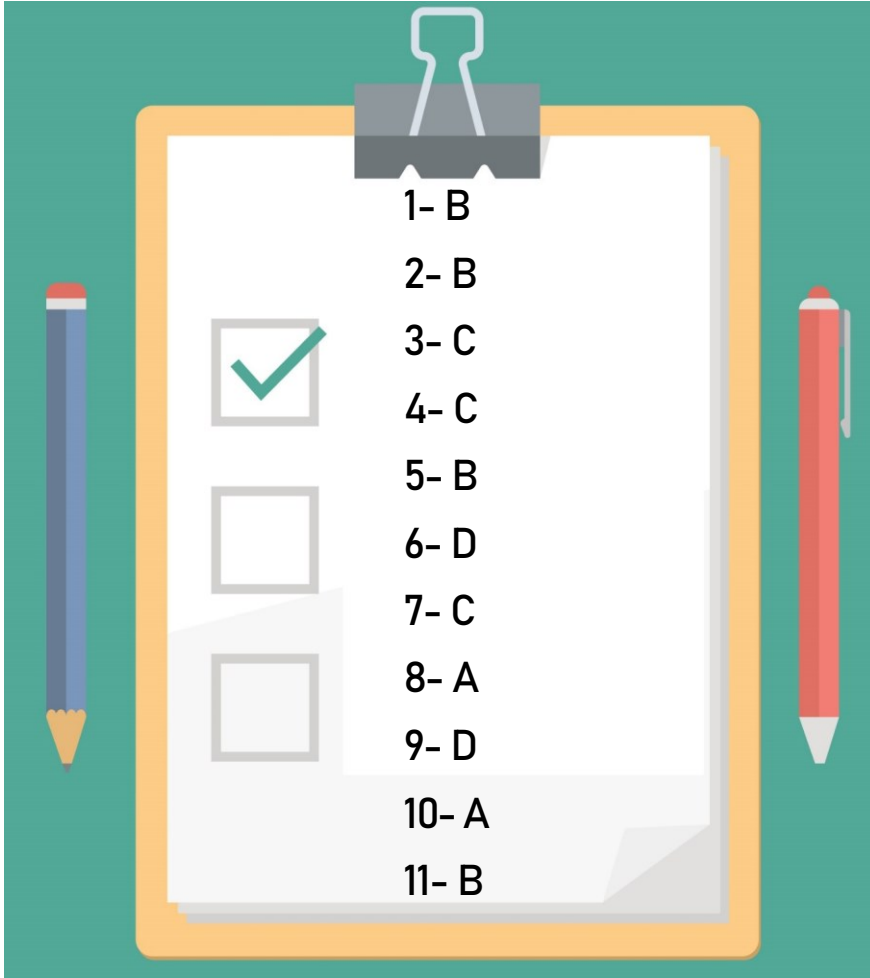
Ve bağırarak bunlara süngü taktırdım. Yere yatırdım.

Bu askerler süngü takıp yere yatınca düşman efradı da yere yattı. Kazandığımız an bu andır.

KİŞİSEL ÖZELLİKLER Vatanseverlik Cesaretlilik Çok yönlülük Liderlik

CEVAP ANAHTARI

SİZDEN GELEN SORULAR

Merhaba hocam, öncelikle ellerinize sağlık harika bir ders notu olmuş. Ancak burada sadece 1. ünite yer almakta. Bu çalışmanın devamına nereden ulaşabilirim.

Merhabalar; çalışmamızın devamı hakkında bilgi almak için [@sosyalkampuss](https://www.altinkarne.com/) instagram sayfasını lütfen takip edip <http://www.altinkarne.com/> adresimize kayıt olunuz.

Hocam LGS Hazırlık soru bankası kitaplarınız var mı? Varsa nereden inceleyebilir ve alabilirim?

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile Sosyal Bilgiler alanında hazırlamış olduğumuz soru bankalarımız ve deneme sınavlarımız var. İncelemek için <https://www.altinnoktabayi.com/kitaptanitimlari> adresini ziyaret edebilirsiniz.

@sosyalkampuss

Mustafa PETEK
(SosyalKampüs)